

Consumenteneuro in konijnenvleeskolom

Izak Vermeij.

Aanleiding en doelstelling

Er is een groot prijsverschil tussen de prijs die een konijnenhouder voor zijn dieren ontvangt en de prijs die consumenten betalen voor konijn in de winkel. Dit is een fenomeen dat en algemeen voorkomt in agrarische productieketens maar ook steeds verbazing oproept bij primaire producenten. Of het nu melkveehouders, varkenshouders of konijnenhouders zijn, steeds is er verbazing en verontwaardiging over het feit dat zo weinig van de verkoopprijs bij hen terecht komt.

Dit hoofdstuk probeert antwoord te geven op de vraag: Hoeveel van iedere Euro die een consument uitgeeft aan konijnenvlees komt bij de diverse schakels in de keten terecht?¹ De vraag kan ook anders geformuleerd worden: hoeveel meerwaarde wordt in elke schakel gecreëerd (verschil tussen inkoopprijs en verkoopprijs betreffende schakel)?

In de volgende tabellen en figuren staat weergegeven hoe de verdeling over de diverse schakels is. Hierbij maken we onderscheid tussen verkoop van heel konijn en konijn in delen. Voor heel konijn wordt in de winkel circa € 6,50 per kg geslacht gewicht betaald. Voor konijn in delen ligt dit bedrag rond de € 10,50 per kg geslacht gewicht.

De verkoopprijs is niet hetzelfde als de kostprijs van een product. Uit de opbrengsten dienen wel de kosten gedekt te worden en als het kan, zullen schakels in de keten ook een winstmarge aanhouden. Dit is niet altijd mogelijk en zeker op het konijnenbedrijf lukt dit gemiddeld niet. Konijnenhouders krijgen vaak niet alle kosten vergoed en nemen daardoor (gedwongen) genoegen met een lagere vergoeding voor arbeid en eigen kapitaal.

Heel konijn

Van de opbrengstprijzen in de winkel is bijna 7 ct€ BTW (tabel 1). De retail eist met 24 ct€ het grootste aandeel op. De verpakkingskosten dragen 8 ct€ bij aan de consumenteneuro. Bij afzet als heel konijn zijn er geen kosten voor de vleesverwerking. Het aandeel van de slachterij is 11 ct€. De keuringskosten zijn bijna 2 ct€ van de consumenteneuro. Dit is relatief weinig, maar omdat in België de keuringskosten maar een kwart zijn van die in Nederland (4,5 cent per konijn, 3 cent per kg), zijn Nederlandse slachterijen in het nadeel². De kosten voor transport en handel zijn beperkt en bedragen ruim 3 ct€ van elke euro. Van de consumenteneuro komt 45 ct€ bij de konijnenhouder terecht. De uitbetalingprijs aan de konijnenhouder ligt op middellange termijn gemiddeld rond de € 1,60 excl btw per kg levend gewicht (KWIN-V). Het grootste deel hiervan, 80%, is echter nodig om de kosten te betalen van voer, huisvesting, gezondheidszorg etc. Slechts 9,5 ct€ blijft over voor de inzet van eigen arbeid en kapitaal.

Konijn in delen

Bij verkoop van konijn in delen, is de consumentenprijs veel hoger en ligt rond de € 10,50 per kg karkas (tabel 1). De marge voor de retail is absoluut veel hoger en is relatief 27 ct€ van de consumenteneuro. De verpakking van de delen is ook veel duurder en neemt ook 14 ct€ van de kosten in. Er zijn nu wel kosten voor de vleesverwerking (14 ct€). De overige onderdelen zijn in absolute zin gelijk, maar in relatief opzicht lager. De keuringskosten zijn slechts 1 ct€ van de consumenteneuro. De kosten voor transport en handel zijn beperkt en bedragen 2 ct€ van elke euro. Bij toeleverende bedrijven en voerleveranciers komt elk 11 ct€ terecht, terwijl bij de konijnenhouder nog slechts 6 ct€ terecht komt.

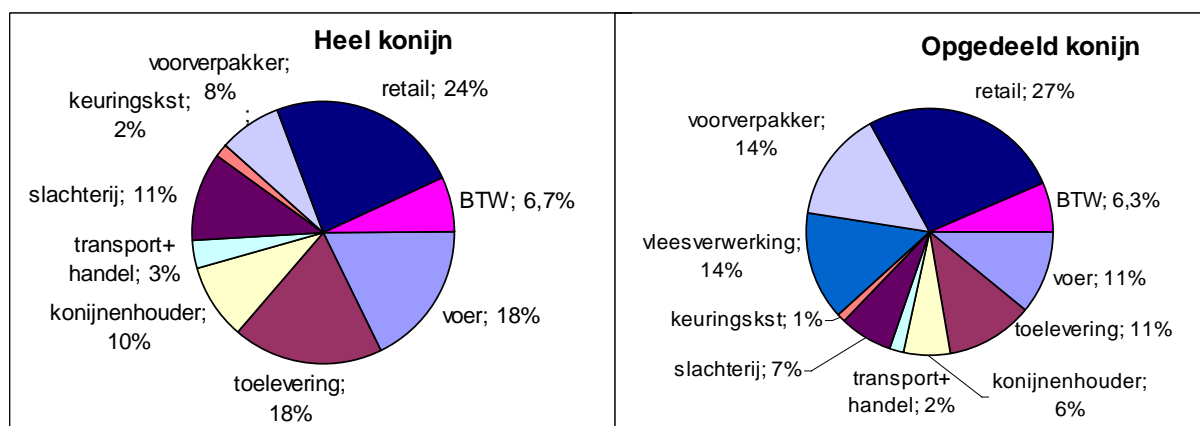
---

¹ Voor andere productieketens zijn de kosten van de diverse schakels die een product doorloopt in kaart gebracht. In het rapport *Visie op de varkenskolom van Hoste et al uit 2004* wordt een vergelijkbare aanpak beschreven

² Overigens worden er op dit moment (begin 2007) geen konijnen geslacht in Nederland. Een van de redenen vormen de hoge keuringskosten. Een initiatief om weer konijnen te slachten in Nederland is in 2006 doodgebloed.

Tabel 1 Prijsonderdelen van heel konijn en delen konijn (€/kg karkas)

	per kg geslacht gewicht			
	heel konijn		delen	
consumentenprijs	€6,50	100%	€10,50	100%
btw	0,43	6,7%	0,67	6,3%
retail	1,55	24%	2,82	27%
voorverpakker	0,50	8%	1,50	14%
vleesverwerking			1,50	14%
keuringskosten	0,12	1,8%	0,12	1%
slachterij	0,72	11%	0,72	7%
transport+handel	0,21	3,3%	0,21	2%
toelevering ³	1,20	18%	1,20	11%
voer	1,15	18%	1,15	11%
konijnenhouder	0,62	9,5%	0,62	6%

Figuur 1 De 'consumenteneuro': prijsverdeling in de kolom per euro verkoopwaarde van vers konijn en konijn in delen

³ In de kosten voor toelevering zitten alle kosten op het konijnenbedrijf, uitgezonderd voerkosten en vergoeding arbeid en kapitaal konijnenhouder. Denk aan huisvestingskosten, k.i.i., mestafzet, heffingen, gezondheidszorg etc.

Kostenopbouw per schakel in de konijnenkolom

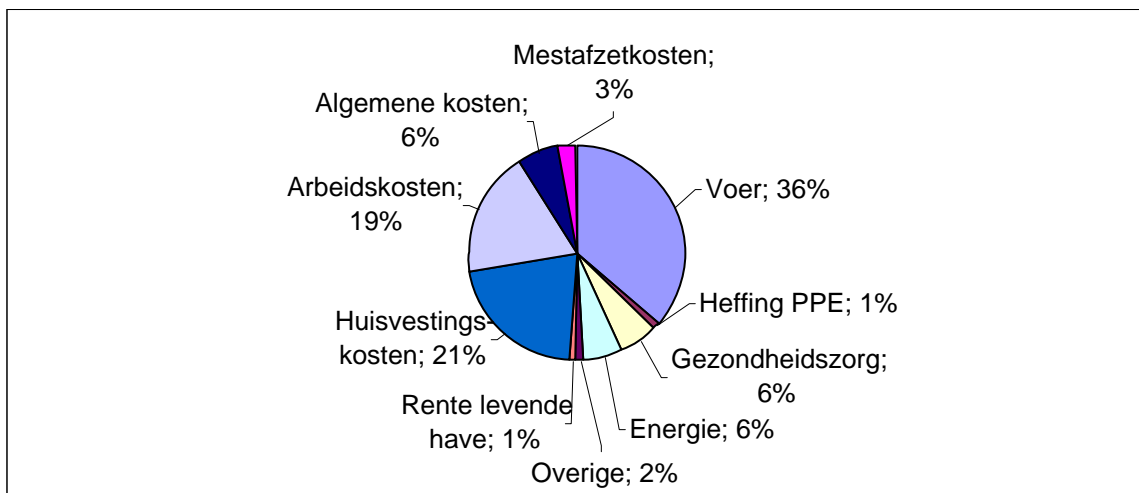
In dit hoofdstuk komen de afzonderlijke schakels in de konijnenvleeskolom aan de orde: veevoer- en andere toeleverende bedrijven, het konijnenbedrijf, slachterij en vleesverwerking en de retail.

Bij enkele schakels wordt de kostenopbouw in beeld gebracht, maar voor andere schakels blijft het beperkt tot een globale inschatting van de bedragen.

Veevoerindustrie

De kosten van een veevoerbedrijf bestaan voor 75-80% uit de inkoop van de grondstoffen. Het feitelijke productieproces (mengen, persen) in een mengvoerbedrijf kost ongeveer € 1,20-1,50 per 100 kg. Hiervan is circa 40% voor personeelskosten (Hoste et al., 2004). De voerprijs van konijnenvoer is voor de middellange termijn ingeschat op € 19,30 per 100 kg, en ligt op hetzelfde niveau als bijvoorbeeld leghennenvoer (KWIN-V, 2006). Op het konijnenbedrijf vormen de voerkosten zo'n 35% van de totale kosten.

Primaire konijnenhouderij

Figuur 3 Kostenopbouw primaire konijnenhouderij

De kostprijs op het primaire konijnenbedrijf bedraagt € 1,81 (excl btw). Voer (36%), arbeid (19%) en huisvesting (21%) zijn de belangrijkste kostenposten (Vermeij, 2007).

Transport en handel

De transportkosten op een vrachtwagencombinatie bedragen circa € 70,- per uur. Een bedrijf met 800 voedsters heeft bij het 3-weken systeem elke drie weken ruim 2.200 vleeskonijnen voor de slachterij. Omdat de konijnen naar België gaan, is de transporttijd relatief lang. Er vanuit gaande dat een vrachtwagen per keer op twee bedrijven konijnen laadt en de totale transportduur 10 uur is, zijn de kosten € 700 per 4.400 konijnen is € 0,16 per konijn. Hoste et al (2004) geeft aan dat de handel in de varkensketen 60% bovenop de transportkosten neemt. Omdat de handelaar ook het gewichtsverlies en de transportdoden tijdens transport (3-6%) voor zijn rekening neemt (Pullens, 2007) wordt verondersteld dat de handel nog 100% daarbovenop zet, 16 cent per konijn. Samen zijn de kosten 32 cent per konijn, ofwel 21 cent per kg geslacht gewicht.

Slachterij en vleesverwerking

De kosten voor transport en handel, slachten, uitsnijden en verpakken worden ingeschat op € 1,55 (Pullens, 2007). De keuringskosten bedragen € 0,12 per kg geslacht gewicht en de kosten voor verpakken bedragen circa € 0,50 per kg (Haan, 2005).

Voor het slachten en uitsnijden blijft een bedrag over van € 1,55 - € 0,21 - € 0,12 - € 0,50 is € 0,72 per kg geslacht gewicht.

Een vuistregel voor de verkoopprijs van de slachterij is de inkoopprijs * 2,5. Bij een uitbetaling van € 1,70 aan de konijnenhouder, betekent dat een prijs van € 4,25 per kg (heel konijn). Dit is overigens iets lager dan uit tabel 1 komt voor de kosten tot en met de voorverpakker: daar bedragen deze kosten € 4,50. Mogelijk dat de factor 2,5 aan de lage kant is.

Retail

De kosten van de retail worden mede ingeschat op basis van cijfers afkomstig uit de varkensvleeskolom (Hoste et al., 2004). De kosten van een vleesafdeling van een supermarkt bestaan voor 75% uit inkoopkosten. De overige 25% bestaat uit kosten voor personeel (9%), overhead (5%), vaste kosten (6%), 'lek' (3%) en promotie (1%). Voor de varkensketen bedraagt het percentage van de retailkosten in de totale verkoopprijs 24%. Omdat het in de konijnenhouderij een nichemarkt betreft, is het aannemelijk dat dit percentage wat hoger ligt, met name als het gaat om verkoop in delen.

Op basis hiervan en op basis van de indicatie voor de verkoopprijs (€ 6,50 per kg konijn, € 10,50 per kg in delen) is de marge voor de retail ingeschat op € 1,55 per kg voor heel konijn en € 2,82 per kg voor verkoop in delen. Dit is respectievelijk 24% en 27% van de consumentenprijs.

Discussie

Bovenstaande verdeling van de consumenteneuro is een globale inschatting, omdat voor enkele onderdelen geen feiten bekend zijn, maar aannames gemaakt zijn die afgeleid zijn van andere informatie.

Een knelpunt hierbij is dat de verkoopprijzen heel variabel zijn en sterk samenhangen met de inkoopprijs voor de retail. Konijnenvlees in het Nederlandse winkelschap komt meestal niet uit Nederland, maar nogal eens uit een land als Polen of (in het verleden) China. Supermarkten kopen vlees niet in op kwaliteit, maar op basis van goedkoopste inkoopprijs. Het is lastig in te schatten welke verkoopprijs er precies aan het Nederlandse konijn hangt.

Conclusies

- Minder dan 10ct€ van iedere Euro die een consument uitgeeft aan konijnenvlees bij de aankoop van heel konijn komt bij de konijnenhouder terecht als vergoeding voor zijn arbeid en kapitaal. Bij verkoop in delen is dit slechts 6ct€.
- Het grootste deel van de consumentenprijs (24-27 ct€ per Euro) komt bij de retail terecht.

Referenties

Haan, H. (2005). Haalbaarheidsanalyse. Productontwikkeling Den Demer. ZLTO-projecten, Tilburg.

Hoste, R, Bondt, N. en Ingenbeek, P. (2004). Visie op de varkenskolom. Wetenschapswinkel Wageningen UR, rapport 207.

KWIN-Veehouderij 2006-2007 (2006). Kwantitatieve Informatie Veehouderij 2006-2007. Animal Sciences Group, Wageningen UR, Lelystad.

Pullens, J. (2007). Persoonlijke mededelingen.

Vermeij, I. (2007). Kosten en opbrengsten in de konijnenhouderij. Rapport netwerk Verbeteren ketenrendement konijnenhouderij. Animal Sciences Group, Lelystad.